

Fra strategi til virkelighed: Teknologiforståelse skal bære velfærdsteknologien i mål

Af Thomas Eggersen, velfærdsteknologisk konsulent, Videnscenter for Velfærdsteknologi.

Videnscenter for Velfærdsteknologi er et af i alt 7 videnscentre indenfor erhvervsskoleområdet. Videnscenteret er drevet af de 14 SOSU-skoler i Danmark.

Når teknologi bliver en del af kerneopgaven, bliver fagligheden afgørende

Danmark står midt i en ny fase for velfærdsteknologien inddragelse på ældreområdet. Med Ældreloven og de nationale anbefalinger for udbredelse af velfærdsteknologi i ældreplejen er budskabet klart: Teknologi er ikke længere et sideprojekt – det er en integreret del af kerneopgaven.

Partnerskabet bag anbefalingerne beskriver visionen sådan: Velfærdsteknologi skal være en naturlig og meningsfuld del af hverdagen, som styrker livskvaliteten og frigør tid til omsorg.

Men visioner gør det ikke alene. De skal omsættes af velfærdsmedarbejdere, der har den faglighed, der kan få teknologien til at virke i praksis.

Her bliver udviklingen af fagligheden teknologiforståelse afgørende.

En ny faglighed: Videnscenter for Velfærdsteknologis definition af teknologiforståelse

Videnscenter for Velfærdsteknologi (VFV) definerer teknologiforståelse som en kompetence, hvor fagpersonen kan forstå, anvende, analysere og udvikle velfærdsteknologiske løsninger i et omsorgsarbejde, hvor menneske og teknologi indgår i et meningsfuldt samspil.

Denne forståelse ligger helt på linje med retningen i de nationale anbefalinger. Når anbefalingerne understreger at:

- velfærdsteknologi skal tage udgangspunkt i borgerens behov
- medarbejdere og ledere skal være med hele vejen
- viden skal accelerere udbredelse og skalering

– så svarer det præcist til det, VFV fremhæver: En fagperson, der kan forstå, anvende, analysere og udvikle teknologi i en praksis, hvor borgerens hverdagsmestring og værdighed er i centrum.

Teknologiforståelse er med andre ord ikke en tilføjelse til anbefalingerne – det er den faglige motor, der gør dem mulige.

Anbefalingerne forudsætter teknologiforståelse – ellers når vi ikke i mål

Borgeren i centrum kræver, at medarbejderen kan analysere teknologiens konsekvenser

Anbefaling 1 slår fast, at velfærdsteknologien skal styrke borgerens selvhjulpethed, og at borgerperspektivet skal tænkes ind fra idé til implementering. Det kræver en faglighed, hvor medarbejderen kan analysere teknologiens intention, konsekvenser, borgeroplevelse og etik – præcis som VFV's dimension analyse beskriver.

Medarbejdere “hele vejen” kræver faglig forståelse og anvendelse

Anbefaling 2 siger det uden omsvøb: Teknologien ændrer ikke hverdagen, hvis ikke velfærdsmedarbejderne og borgeren er klædt på til at bruge den. Det kræver teknologiforståelsens dimensioner forstå og anvende: teknisk indsigt, refleksion, etisk opmærksomhed og handlemod.

Videndeling og skalering kræver, at medarbejdere kan udvikle og tilpasse løsninger

Anbefaling 5 peger på, at erfaringer og løsninger i dag alt for ofte stopper ved kommunegrænsen, fordi viden ikke deles systematisk. Teknologiforståelsens dimension udvikle handler netop om innovation, evaluering og justering af arbejdsgange og teknologi – det fundament, anbefalingerne efterlyser.

En fælles definition – vi har brug for den nu

Når kommuner, SOSU-skoler og private leverandører arbejder ud fra forskellige forståelser af teknologiforståelse – som VFV’s pilotstudie (12 kvalitative interviews i 3 organisatoriske lag i skole og praksis) af begrebet teknologiforståelse tydeligt viser – skaber det et fagligt gap mellem skole og praksis.

Resultatet er, at ledelse, undervisere, velfærdsmedarbejdere og elever bevæger sig i forskellige verdener, der har samme begrebsforståelse. Det giver to gennemgående problemer:

- Uens oplæring og praksis – fordi elever undervises i én forståelse af teknologi på skolen, mens der forventes noget andet i praksis.
- Uens kvalitet i brugen af velfærdsteknologi – fordi medarbejdere møder teknologien med forskellige faglige tilgange og forudsætninger.

Det er netop denne fragmentering mellem uddannelse og praksis, som de nationale anbefalinger forsøger at modvirke. Partnerskabet understreger behovet for et sammenhængende økosystem, fælles standarder, systematisk videndeling og mod til skalering.

Derfor er en fælles definition af teknologiforståelse – og udviklingen af den faglighed, der knytter sig til den afgørende. Det er selve infrastrukturen, der gør det muligt at omsætte anbefalingerne til praksis og skabe sammenhæng i hele ældreplejens uddannelseskæde.

Teknologiforståelse binder reformernes ambitioner sammen

Teknologi skaber ikke forandring i sig selv.

Det gør de velfærdsmedarbejdere, der kan forstå, anvende, analysere og udvikle den – altid med borgerens liv som omdrejningspunkt.

Derfor mener VFV, at en fælles begrebsforståelse af teknologiforståelse skal være startskuddet til at etablere teknologiforståelse som en ny faglighed i SOSU-uddannelserne.

For kun med et fælles sprog kan vi omsætte nationale strategier og anbefalinger til reel kvalitet i mødet mellem velfærdsmedarbejder og borger.

I 2026 gennemfører VFV en større national undersøgelse der skal kortlægge forståelsen af begrebet teknologiforståelse på tværs af SOSU-skoler, kommuner og praksis. Undersøgelsen skal danne

grundlag for VFVs videre arbejde med udviklingen af fagligheden teknologiforståelse for SOSU-skolerne.

Ambitionen er klar:

Danmark skal have en fælles, sammenhængende og professionsnær forståelse af teknologiforståelse på social- og sundhedsområdet.

Og dernæst skal der udvikles en ny faglighed til SOSU-uddannelserne: teknologiforståelse

Hvis vi skal lykkes med at gøre teknologiforståelse til en ny faglighed, må vi begynde dialogen nu — og vi i Videnscenter for Velfærdsteknologi, er klar til at tage denne dialog med dig/jer.